

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
КРАКІВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Польща)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Молдова)
КАЗАХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ (Казахстан)
КОБЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА**

**РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Тези доповідей
учасників II міжнародної науково-практичної конференції**

9 червня 2022 року

м. Миколаїв-с.Коблеве

2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
КРАКІВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Польща)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Молдова)
КАЗАХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ (Казахстан)
КОБЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА**

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**Тези доповідей
учасників II міжнародної науково-практичної конференції**

9 червня 2022 року

м. Миколаїв-с.Коблеве

2022

УДК 338.244.47

P64

*Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету
(протокол № 11 від 28.06.2022р.).*

Редакційна колегія:

Головний редактор:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор, академік НААН

Заступники головного редактора:

О. Є. Новіков – д-р екон. наук, професор

А. В. Ключник – д-р екон. наук, професор

Відповідальний секретар: Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор

Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти:
P64 Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 9 червня 2022 р., Миколаїв-с.Коблеве. –
Миколаїв: МНАУ, 2022. – 244 с.

ISBN 978-617-7149-61-2

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на II Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти». Збірник містить тези доповідей, подані на 9 секцій: 1. Правове, освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку територіальних громад; 2. Впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад; 3. Партисипативна модель розвитку територіальних громад; 4. Підприємницька та міжнародна діяльність, транскордонне та міжмуніципальне співробітництво, державно-приватне партнерство; 5. Розвиток туристичного бізнесу у громаді; 6. Публічні послуги та соціальний профіль територіальних громад; 7. Молодіжна політика та залучення молоді в громадах; 8. Публічне управління розвитком громад; 9. Управління проектами.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами розвитку територіальних громад.

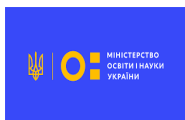
У матеріалах збережено стиль, орфографію та пунктуацію авторів. Редакція може не поділяти думку авторів і не несе відповідальності за достовірність наданої ними інформації.

УДК 338.244.47

ISBN 978-617-7149-61-2

© Миколаївський національний аграрний
університет, 2022

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України

Миколаївський національний аграрний університет

Факультет менеджменту

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Коблівська сільська рада

Міжрегіональне управління національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополь

Миколаївський регіональний центр підвищення кваліфікації

Малопольська школа публічного адміністрування краківського економічного університету (Польща)

Комратський державний університет (Республіка Молдова)

Казахський університет економіки, фінансів та міжнародної торгівлі (Казахстан)

Подільський державний аграрно-технічний університет

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

Шебанін В.С., д-р техн. наук, проф., акад. НААН, ректор Миколаївського національного аграрного університету.

Співголова оргкомітету:

Талоха С.А., секретар Коблівської сільської ради.

Члени оргкомітету:

1. **Галунець Н.І.**, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
2. **Гончаренко І.В.**, д-р екон. наук, проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
3. **Гусенко А.А.**, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
4. **Дибченко Д.М.**, директор Миколаївського регіонального центру підвищення кваліфікації.
5. **Ємець О.І.**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
6. **Жебчук Р.Л.**, координатор польсько-української співпраці Малопольської школи публічного адміністрування Краківського економічного університету в проєкті DOBRE.
7. **Кажмухаметова А.А.**, канд. екон. наук, доцент Казахського університету економіки, фінансів та міжнародної торгівлі.
8. **Кальченко О.О.**, заступник начальника Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополь.
9. **Ключник А.В.**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
10. **Кравчук Л.С.**, канд. екон. наук, доц., фахівець з управління проєктами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва Установи «Агенція місцевого розвитку» Коблівської сільської ради.
11. **Новіков О.Є.**, д-р екон. наук, проф., проректор з наукової роботи Миколаївського національного аграрного університету.
12. **Пармаклі Д.**, д-р екон. наук, професор Комратського державного університету (Республіка Молдова).

13. **Прогонюк Л.Ю.**, канд. юрид. наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

14. **Чикуркова А.Д.**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Подільського державного аграрно-технічного університету.

15. **Шебаніна О.В.**, д-р екон. наук, проф., чл.-кор. НААН, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету.

16. **Шишпанова Н.О.**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

Секретар оргкомітету:

Лівандовська О.А. – лаборант кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

ЗМІСТ

РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ	15
СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ, ОСВІТНЄ, НАУКОВЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	17
Бондаренко І. В. Значення інноваційного розуміння сутності достовірних відомостей для забезпечення легітимності масмедійної діяльності і медіабезпеки в територіальних громадах в умовах воєнного стану.....	17
Васильєв С. В. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері дошкільної і середньої освіти.....	19
Гоцуляк К. І. Впровадження цілей сталого розвитку в освітній процес початкової школи.....	21
Гулак О. В., Чухно В. О. Окремі аспекти запобігання корупції у сфері вітчизняних земельних правовідносин.....	23
Гришина Л. О. Тенденції цифрової трансформації територіальних громад.....	25
Гусенко А. А. Правові аспекти надання соціальних послуг в територіальних громадах.....	26
Іванців В. В., Картвий А. Г., Федонюк В. В. Оцінка автотранспортного впливу в межах Луцької ОТГ та шляхи його зменшення.....	29
Камашев А. В. Електронний аудит земельного банку як елемент інформаційної інфраструктури територіальних громад.....	31
Кириченко О. А. Значення інноваційного розуміння сутності достовірних відомостей для кваліфікованої дискусії в територіальних громадах із загальнодержавних проблем в умовах воєнного стану.....	33
Кірдан О. П. Інноваційний університет як драйвер освітньо-наукового забезпечення розвитку територіальних громад.....	35
Кічурчак М. В. Особливості формування стратегічного партнерства між вищими навчальними закладами і територіальними громадами в Україні.....	36
Ключник А. В. Популяризація спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в регіоні.....	38
Круглікова В. В. Залучення громади до процесів стратегічного планування розвитку.....	39
Курепін В. М. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад.....	41
Мельниченко С. Г. Законодавче забезпечення функціонування територіальних громад.....	43
Неделіковська К. І. Політичний аспект децентралізації та демократизації публічної влади в Україні.....	45
Пачева Н. О. Позаканонічні інститути в контексті економічного розвитку територіальних громад.....	47

Кілик Т. М. Транскордонне співробітництво у сфері формування гендерної рівності управлінського персоналу.....	125
Кормишкін Ю. А. Соціальна відповідальність бізнесу у період воєнного стану.....	127
Краснова Х. Д. Підприємницька діяльність в межах територіальних громад.....	128
Оленич К. В. Трансформаційні процеси у соціально-економічній сфері: територіальні особливості.....	130
Ткач О. В. Особливості управління контрактною діяльністю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в умовах невизначеності.....	132
Тищенко С. І., Федоренко Т. В. Місцевий розвиток Ольшанської селищної ради.....	134
СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ У ГРОМАДІ	137
Baklushin I. Present position and problems of hotel development restaurant business.....	137
Аллахвердієва І. М. Розвиток страхування в туристичному бізнесі: закордонна практика.....	140
Богашко О. Л. Розвиток туристичного бізнесу в умовах цифрової економіки.....	142
Борисова-Ярига А. М. Управління людським потенціалом у туристичній галузі регіону.....	145
Борсукевич І. В. Перспективні напрями розвитку сільського зеленого туризму в ТОВ «Україна ІС».....	148
Гришина Н. В., Суслов В. С., Горовий О. І. Управління туристичним бізнесом регіону.....	150
Іваненко В. С. Перспективи розвитку екологічного туризму на Миколаївщині.....	152
Куліш І. М. Перспективи сільського туризму в Україні.....	154
Миронов Ю. Б., Приндак В. П. Сільський туризм у контексті сталого розвитку.....	156
Павлюк С. І. Гастротуризм як метод популяризації нематеріальної культурної спадщини.....	158
Плинокос Д. Д., Кривохлябова О. В. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні.....	160
Прогонюк Л. Ю. Інституційно-організаційний розвиток туризму в громадах.....	162
Радіонова О. М. Роль туристичного досвіду в збереженні спільнот малих міст.....	164
Цвілий С. М. Розвиток цифрової культури в період трансформації туристичного бізнесу громади.....	166
Чикуркова А. Д. Стратегічні пріоритети розвитку водного туризму Хмельницької області в контексті реалізації соціально-економічної політики.....	168

Група компаній ПАЕК за підтримки «Лакталіс-Україна» надає допомогу господарствам, які входять до її складу: ТОВ ДП «Південне»; ТОВ «СГВП «Вознесенське»; ТОВ «СГВП «Сланецьке»; ТОВ «СГВП «Таборівське». Також гуманітарна допомога доставляється до церков міста Миколаєва та Миколаївської області (Кафедральний Собор Різдва Пресвятої Богородиці (м.Миколаїв), Свято-Миколаївська соборна церква (м.Миколаїв), Церква Святого Духа (м.Миколаїв), Всехсвятський храм (м.Миколаїв) та інші) [2].

Соціальна відповідальність українських підприємств та міжнародних компаній в Україні є прикладом для всього корпоративного світу в реалізації цілей сталого розвитку та прихильності до гуманітарних цінностей.

Список використаних джерел:

1. *Що таке КСВ та чому це важливо.* URL : <https://givingtuesday.org.ua/blog/shho-take-ksv-ta-chomu-tse-vazhlyvo/>.
2. *ТОВ «СП «Південна аграрно-експортна компанія» – це провідна аграрна компанія південного регіону України.* URL : <https://paek.com.ua/>.

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В МЕЖАХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Краснова Х.Д., здобувач вищої освіти

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

На сучасному етапі євроінтеграційного розвитку здійснення господарської діяльності є однією з найбільш перспективних форм реалізації економічних прав людини, вона має вагомим значення у розвитку особистості, держави та суспільства в цілому. Тому розвиток господарської/підприємницької діяльності є пріоритетним напрямком діяльності України.

Сучасний розвиток і функціонування об'єднаної територіальної громади (ОТГ) є неможливим без організації цивілізованого успішного підприємництва. Відповідно до Методики формування спроможних територіальних громад територіальна громада повинна забезпечити виконання політичної, економічної, соціально-культурної та екологічної функцій [1]. Вважаємо, що належний рівень реалізації трьох останніх функцій забезпечують саме підприємницькі структури територіальних громад.

Кожен, хто працює у сфері приватного підприємництва, розуміє, що таке усунення бар'єру і посередництва районного управління. Коли всі питання можна вирішити у межах ОТГ, порадившись із головою і отримавши підтримку депутатів, тим більше, якщо ти мешканець громади і всіх, хто приймає рішення знаєш особисто [2]. Становлення та функціонування держави об'єктивно залежить від вирішення проблем, пов'язаних із дослідженням економічних, політико-правових та ідеологічних процесів. Об'єктами таких досліджень є різні економічні та позаекономічні інститути, їх взаємозв'язку, їхні відносини із державою [3]. Розвиток підприємства сприяє вирішенню питання зайнятості

населення ОТГ, адже саме малий та середній бізнес здатний створювати нові робочі місця, поглинаючи надлишкову робочу силу. Нині це питання є особливо актуальним в нашій країні, оскільки відбувається скорочення робочих місць у великих корпораціях. Розвиток підприємництва вкрай необхідний, тому потребує підтримки, як на державному, так і на місцевому рівні.

Сьогодні саме з малим та середнім підприємництвом держава пов'язує надію на швидкі позитивні структурні зміни в економіці, вихід з економічної кризи та створення умов для розширення впровадження ринкових реформ [1].

Важливим рішенням для розвитку новоствореної громади є залучення фахівців, які б могли консультувати підприємців-початківців з питань ведення власної справи, допомагали у вирішенні проблем різного характеру, підготовці бізнес-планів та створенні бізнес-проектів, оформленні документів про дозвіл ведення підприємницької діяльності, оскільки у процесі управління своїм бізнесом підприємець стикається з безліччю питань та проблем, йому доводиться багато чому вчитися.

У сучасних умовах економічного розвитку серед новостворених підприємств виживають лише ті, які оперативно реагують на вимоги ринку, реально оцінюючи власні можливості з організаційного розвитку. Мінливе середовище, в якому функціонує сучасне підприємство, висуває серйозні вимоги до управління бізнесом. При цьому одні компанії здійснюють свою діяльність і розвиваються успішніше, ніж інші. Це можна пояснити тим, що бізнес-структури за інших рівних організаційних умов діяльності по-різному використовують ресурси свого організаційного розвитку [4].

Аналіз ринку першочергове питання, який допоможе підприємцю-початківцю надалі чітко розуміти: хто є потенційним споживачем, тобто, цільовою аудиторією, які конкуренти присутні на ринку, які у них позиції, чи важко з ними конкурувати, які товари чи послуги найбільш затребувані. Вирішення цього питання також допоможе визначити нішу, в якій буде легше почати будувати свій бізнес. Приймавши рішення створити власну справу, підприємець-початківець повинен не просто визначитися з необхідною кількістю коштів, необхідних йому для запуску бізнесу. Друге – подбати про джерела фінансування започаткування бізнесу. Початок бізнесу природно вимагає фінансового вкладення. І питання пошуку джерел коштів варто вирішити ще до початку створення своєї справи. Пріоритет найкраще віддавати власним коштам. Крайнім варіантом буде звернення до кредитної організації. Якщо ж приймається рішення отримати кредит у банку на відкриття або розвиток бізнесу, то заздалегідь все прорахуйте.

Третє – підготувати маркетинговий план. Визначити стратегію реклами та просування бізнесу ще на стадії вивчення ринку та цільової аудиторії. В цьому питанні бажано звернутись до фахівців, відповідальних за розвиток підприємництва в громаді, адже вони краще проінформовані про потреби та інтереси населення.

Четверте – підприємець-початківець повинен для себе чітко вирішити, що створюваний ним бізнес буде надовго. Це не просто захоплення чи хобі,

це повноцінна робота, навіть більш трудомістка і потребує більше часу, ніж просто наймана діяльність за зарплату.

Отже, виконання вищезазначених дій перед початком своєї справи та активна співпраця органів місцевого самоврядування й керівництва компанії сприятиме, як процвітанню громади, так і успішному розвитку підприємництва, що дасть можливість підприємцю-початківцю швидше запустити свій бізнес, дозволить більше часу приділяти поточним питанням ведення та управління власної справи, не відволікаючись на фундаментальні питання.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Піщанської територіальної громади. URL: <https://pishchanska.otg.dp.gov.ua/ua> (дата звернення: 27.05.2022).
2. Офіційний сайт Вашиковецької територіальної громади. URL : <https://vashkovetska-gromada.gov.ua> (дата звернення: 27.05.2022).
3. Пачева Н.А. Особенности структуры внеэкономических институтов. Вектор науки Тольятинского государственного университета. Серия: Экономика и управление. 2012. № 2 (9). С. 64-66.
4. Створення власного бізнесу : навч. посібник / А. М.Колот, Г. О. Швиданенкота ін. Київ : КНЕУ, 2017. 311 с.

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ: ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

Оленич К.В., здобувачка вищої освіти ступеня доктора філософії
Миколаївський національний аграрний університет

Сучасний світ має тісний зв'язок із еволюційними процесами, історичними та ментальними особливостями розвитку держав та територій. В основі механізму такого розвитку лежить трансформаційний процес, що дозволяє людству осмислювати власні потреби у змінах суспільства, періодично відчувати вичерпання потенціалу прогресу, знаходити шляхи і ресурси для здійснення змін [1]. Сам факт того, що економічна система є трансформаційною, дозволяє виділити найбільш її характеристику – протиріччя між інерційністю динаміки соціально-економічних відносин і якісним характером змін, що відбуваються.

Трансформація розглядається як процес перетворення однієї економічної системи на іншу, що супроводжується відмиранням одних елементів, рис, властивостей і появою інших [2]. Трансформацію представляють як зміну структури будь-якого об'єкту у рамках самоорганізуючого процесу [3]. Отже, трансформація є перетворенням системи соціально-економічних відносин, період змін складових економіки.

Метою дослідження є аналіз сутності та особливостей трансформаційних процесів у соціально-економічній сфері з урахуванням тенденцій розвитку територій.